ZAMONAVIY SHAROITLARDA JISMONIY TARBIYA VA SPORT

Jurayev Ravshan Bahrombek o‘g‘li-GulDPI, Jismoniy madaniyat, 19-23 guruh

e-mail: jravshan171@gmail.com

Xolxo’jayev O’rol Turdimurot o‘g‘li - GulDPI, Jismoniy madaniyat, 39-23 guruh

e-mail: orolxolhojayev@gmail.com

Annotation: Physical education and sports contribute to the development of the whole society, even improving the general demographic situation and the health of the population. In addition, sports are also developing on a commercial basis, which makes the field of physical education and sports very profitable economically.

Tayanch iboralar: jismoniy tarbiya va sport.

Jismoniy tarbiya va sport butun jamiyatning rivojlanishiga yordam beradi, hatto umumiy demografik vaziyatni va aholi salomatligini yaxshilaydi. Bundan tashqari, sport tijorat asosida ham rivojlanmoqda, bu esa jismoniy tarbiya va sport sohasini iqtisodiy jihatdan juda foydali qiladi. Ko‘p yillar oldin sport iqtisodiyotning to‘laqonli tarmog‘iga aylandi, unga katta miqdorda sarmoya kiritildi, investorlar sport sanoati, sport jamoalari va klublarini rivojlantirishga muntazam e’tibor qaratmoqda. O‘zbekistonda sport faol rivojlanmoqda va hozirda bu soha faol rivojlanish bosqichiga kirdi. O‘zbekistonda sport har doim rang-barang bo‘lgan, sport infratuzilmasi deyarli hamma joyda mavjud va undan foydalanish imkoniyati deyarli har bir kishida mavjud. Yigirma birinchi asr kirib kelishi, sport sanoatining jadal rivojlanishi bilan sanoat modeli ham o‘zgarmoqda. Sport milliy ijtimoiy siyosatning asosiy ustuvor yo‘nalishlaridan biridir. Jismoniy tarbiya, sport va sog‘lom turmush tarzini ommalashtirish bo‘yicha kompleks chora-tadbirlarni amalga oshirish strategiyasi ishlab chiqildi. Millatning kelajagi uning a’zolari salomatligiga bog‘liq bo‘lishidan tashqari, jismoniy tarbiya va sportning millat va jamiyatni mustahkamlashdagi rolini oshiradi hamda aholi salomatligini saqlash va mustahkamlashda sportdan samarali foydalanishga olib keladi. Shuning uchun ham so‘nggi yillarda sportning zamonaviy madaniy qadriyatlar tizimidagi mavqei ancha yaxshilandi. Hududiy va federal darajada bolalar va o‘smirlar o‘rtasida sportning o‘yin turlari bo‘yicha musobaqalar soni ortib bormoqda. Mehnat jamoalari, o‘quv yurtlari, xiyobonlar va shaharchalarda aholining sog‘lomlashtirilishi uchun qulay sharoitlar yaratiladi, dam olish joylari sport inshootlari bilan jihozlanadi.

Nogironlarning jismoniy tarbiyasini rivojlantirishda sezilarli yutuqlarga erishildi.

Afsuski, jismoniy tarbiya va sportga sig‘inish juda kam odamlar uchun, ayniqsa, yuqori sportning ikkita keng toifasiga bo‘lingan ishqibozlar uchun muhimdir. Ijtimoiy sport darajasi o‘yin sport turlarining rivojlanishiga, bolalar, o‘smirlar va o‘spirinlarning jismoniy holatiga bog‘liq. Chunki bu rivojlanish professional sport muassasalarini shakllantirishda ishtirok etish, yosh iste’dodlarni izlab topish imkoniyatini belgilaydi. Sportda zamonaviy jismoniy va aqliy yuklamalarga bardosh berish qobiliyati. Yoshlarni jismoniy tarbiya va sportga jalb qilishning asosiy yo‘li sog‘lom turmush tarzini targ‘ib qilishdir. Zamonaviy oliy sportda havaskor va professional sport o‘rtasida farq bor. Insoniyat tarixida sportning rivojlanishi va evolyutsiyasi butun jamiyatning ijtimoiy o‘zgarishlarini, ayniqsa sportning tabiatini tushuntirib berishi mumkin. Bugungi kunda sport haqiqiy milliy va tijorat qadriyatiga aylandi. Ammo davlat va hukumatning qaror qabul qilishdagi muhim roli tufayli siyosat hali ham jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirishda rol o‘ynaydi. Sezilarli samara o‘yinchilarni tanlash va mashg‘ulot jarayonini yaxshilashda namoyon bo‘ladi. Eng yaxshi sportchilar sport zaxirasiga kiradi, lekin baribir jiddiy musobaqalarga tayyor. O‘zbekistonlik sportchilar Olimpiya o‘yinlari va jahon chempionatlarida jamoaviy va individual musobaqalarda ham yurtimiz sharafini himoya qilmoqda. Rossiyadagi hozirgi sport holatiga kelsak, Rossiya sport mojarosining siyosiy asosi va asosi bo‘lishiga qaramay, umumiy kayfiyatga ta’sir qilmasa-da, ko‘plab sportchilar eng yuqori darajadagi so‘zsiz g‘alabalarga erishdilar.

O‘zbekiston azaldan o‘ziga xos taraqqiyot yo‘lini bosib o‘tgan alohida mamlakat bo‘lib kelgan. Sport sohasi ham bundan mustasno emas, O‘zbekistonda sportni rivojlantirishning o‘ziga xos va juda o‘ziga xos xususiyatlari mavjud. Mamlakatda sport sanoati kuchli qo‘llab-quvvatlanmoqda. Bugungi kunda sport milliy boylik va iftixor, mamlakat iqtisodiyoti darajasi va taraqqiyotiga ta’sir ko‘rsatuvchi muhim iqtisodiy resurs hisoblanadi. Sport, shuningdek, ishbilarmonlik iqtisodiy munosabatlarining o‘ziga xos sohasi bo‘lib, sport jamoalari va klublarining menejerlari mavjud va shartnomalar tuzishlari mumkin. Xorijlik mutaxassislar va murabbiylar har doim mamnuniyat bilan kutib olinadi, bu tajriba almashish orqali sportni xalqaro miqyosda rivojlantirish va yangi standartlar va me’yorlarni joriy etish mumkin. Sportning rivojlanishi sportchilarni murakkab jarohatlardan va shoshilinch tibbiy yordamdan so‘ng reabilitatsiya qilish texnologiyalarining rivojlanishiga olib keldi. Sport sanoati ko‘ngilochar sanoat bilan ham bog‘liq bo‘lib, sport juda tomoshabop va butun dunyodan millionlab tomoshabinlarni o‘ziga jalb qiladi.

ADABIYOTLAR:

1. Nikolayev S. A. Zamonaviy sharoitlarda Rossiyada jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirishning umumiy tendentsiyalari // Fan - 2020: jurnal /

2. V. V. Lukyanov nomidagi Rossiya Ichki ishlar vazirligining Oryol yuridik instituti. - Orel, 2020. - [s. 120-124.]

O‘sib kelayotgan avlodning jismoniy rivojlanishi muhim muammo. /Kokoulina O. P., Ivanov V. A., Bespolov D. V.// Fizkultura v shkole. 2019. No4. [B. 6-10.]

3. Inson, salomatlik, jismoniy tarbiya va sport o‘zgaruvchan dunyoda. A. V sbornike: Gumanitarnoye obrazovaniye v ekonomicheskom vuze Materiali VI Mejdunarodnoy nauchno-prakticheskoy internet-konferensii. 2018. [B. 122-125.]

4. Yermolayev, S.A. Sportivatsiya fizicheskogo vospitaniya v shkole, v usloviyax realizatsii FGOS, na primere MOBU SOSh No21 g. Yakutsk / S.A. Yermolayev, G.B. Тытыгынayev // Nauchno-metodicheskiy elektronnыy jurnal "Konsept." - 2016. - T. 30. - S. 29-32.

5. Mitusova, Ye.D. Vzaimodeystviye obsheobrazovatelnogo uchrejdeniya, sportivnoy shkoli i universiteta v sisteme sportizatsii fizicheskogo vospitaniya / Ye.D. Mitusova, T.I. Polunina // Fizicheskaya kultura: vospitaniye, obrazovaniye, trenirovka; FK: VOT, No1, 2019, s.14-16.

6. Fonarev, D.V. Puti preobrazovaniya munitsipalnoy sistemi fizicheskogo vospitaniya v organizatsionno-upravlencheskuyu strukturu sportivno oriyentirovannogo obrazovaniya/ D.V. Fonarev // Teoriya i praktika fizicheskoy kulturi.-2005.-No5.-S. 19-22